

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Iskaja vsak šetrik in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 K, pol leta 2 K in za štiri leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 3 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plaša na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušča do odpovedi. — Udje „Kotek“ in „Kokopis“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Dredništvo: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnine, inšerate in reklamacije. — Na inšerate se plačuje od enostopne poštnine za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeran popust. Inšerate se sprejemajo do srede junaja. — Na naprte reklamacije se poštnina prosto.

Vesele praznike!

Božič prihaja. Vlaki so prenapolnjeni, vozovi drdajo po cestah, hitri koraki hitijo potniki po stezicah, vse gre in hiti tje, kjer človek misli, da bo mogel preživeti vesele praznike. In kdor ne more tje, kamor ga vleče srce, pošlje vsaj svoje želje. Na tisoče in tisoče pisem in kartic prihaja v naše hiše in na njih so napisane ljubeznjive in gorke besede. Tudi mi moremo le tem potom ki vsem našim mnogoštevilnim prijateljem. Tukaj jim izrazimo srčne želje, ki jih položimo na kratko v dve besedi:

Vesele praznike!

Naš list — razširjen. Za Božič naznanjamo naročnikom našega lista veselo vest. „Slov. Gospodar“ bo z novim letom izhajal še sicer v isti obliki, toda znatno razširjen. Prihodnje leto bo obsegala vsaka številka 10 strani. Dosedaj je imela vsaka številka redno le 8 strani, in samo, kadar so izšle „Gospodarske Novice“, 10 strani.

Napredujemo. Število naročnikov narašča, obenem pa tudi število inseratov ali naznanil. „Slovenski Gospodar“ je med vsemi slovenskimi tedniki glede inseratov na prvem mestu, ima jih največ. Samoumevno. Vsak se rad posluži lista, ki gre vsak teden v 10.000 izvodih med slovensko ljudstvo, kakor „Slov. Gospodar“.

S tem, da razširimo z novim letom list, nastanejo nam ogromni novi stroški. Toda naročnina ne bo zvišana, ampak ostane dosedanja. Upamo namreč, da bodo naši prijatelji vedeli upoštevati naš položaj, v katerega pridemo z razširjenjem lista, ter nam vsaj za delno odškodnino pridobijo veliko novih naročnikov. Ako bi se to ne zgodilo, bi bili prisiljeni, storiti v doglednem času zopet korak nazaj ter opustiti razširjenje. Poznamo razsodnost naših prijateljev in vemo, da se nam te možnosti ni treba bati.

Celjski in slogaški liberalci so že v teku tega tedna razvijali močno in obsežno agitacijo za svoja lista. Tudi prijatelji ptujskega nemškutarskega lista ne držijo križem svojih rok. V očigled teh dejstev tudi mi ne smemo mirovati. V vsako slovensko hišo je treba spraviti naš katoliško-narodni list. S tem smo dobili tudi najboljšega in vsrčnega agitatorja za splošno odobravana načela naše ljudske stranke.

PODLISTEK.

Iz minulih dni.

(Ortica iz naše doline. Spisal Miroslav pri Sv. Marjeti ob Pesnici.)
(Dalje.)

Bliskoma se je raznesla žalostna novica po okoliici in zmiraj več ljudstva se zbira na pozorišču žalostnega dejanja. Vsa okoliica je bila zbegana in prestrašena, kajti ta dogodek je bil v tem hipu nekaj nezaslišanega; niti najstarejših ljudi nikdo ni pomnil, da bi bil kedaj tukaj ubit kak človek. — Može se vprašujoč spogledujejo, ženske tarnajo in jokajo, najbolj je bila med njimi obupana Jerica, ki jo kar s silo odvedejo v hišo, da se ne priglodi nič hujega. Med tem dospe na kraj nesreče orožnik, ki odredi, naj se vse, kakor se je našlo, pusti v miru, dokler od sodnije ne dospe komisija, katero je takoj o slučaju obvestil.

Za nekaj ur, kateri čas je uporabil orožnik v to, da je poizvedoval po vzrokih zločina, se pripelje od sodnije na lice mesta več gospodov, med njimi zdravnik, ki mrliča takoj natanko preišče; javi, da je šrapnel na glavi prebita, kar se je zgodilo vsled močnega udarca iz zasede. V bližini grma je bil najden močan hrastov kol, ki je bil izdrt iz bližnjega plota. V žepu njegove suknje najdejo zgoraj omenjeno usodno pismo, vsled česar je ljudstvo pri priči zaznamovalo Pietra kot ubijalca. Bil je takoj aretiran,

Prijatelji in somišljeniki! Ne pustite nas na cedilu, ko nameravamo storiti zopet velik korak naprej. Mi se nismo ustrašili novih stroškov, ne ustrašite se torej tudi dela za pridobitev novih naročnikov. Mi razširimo list, vi nam pomagajte razširiti število naročnikov.

Vedno naprej!

Državni zbor.

Poslanska zbornica je izvršila svojo glavno nalogo, namreč, da je sprejela začasni proračun in tako omogočila nadaljno delovanje državnega stroja. Slovenci in Hrvatje so nasprotniki sedanje vlade, zato tudi niso glasovali za šestmesečni proračun, kakor ga je hotela vlada. Le en slovenski poslanec je naredil izjemo, namreč liberalni zastopnik bele Ljubljane, dr. Ravnihar. Stajerski in kranjski liberalni listi so že davno pred glasovanjem o proračunu udarjali po naših poslancih, češ, so se že prodali, so že v vladnem taboru, kljub vsem krivicam, ki se goče Slovence, bodo glasovali za vladni proračun. Toda prišel je dan glasovanja, zadnji petek dne 15. decembra, in kaj se je zgodilo? Liberalni poslanec dr. Ravnihar je glasoval za vlado, koje prej listi niso mogli dovolj črno naslikati, ko so še mislili, ba bodo naši poslanci za vlado, a naši poslanci so oddali svoje glasove proti vladi. Ne vemo, ali si bodo upali liberalni listi sedaj pripoznati resnico, kako se je glasovalo, ali ne. Pri njihovem lopovstvu je vse mogoče, tudi da utajijo glasovanje svojih poslancev. Ni kmalu kje na svetu stranke, ki bi padla tako globoko, kakor slovenska liberalna stranka. Hinavščina in lažnjivost sta njeni glavni in edino jasni lastnosti. Sreča je zares za slovenski narod, da nima na Dunaju samo liberalnih Slovencev, kajti ti bi potem lahko uganjali v politiki največje lopovščine, a njih listi bi doma lagali volilcem, da delajo poslanci v njihovem smislu.

Glasovanje dr. Ravniharja za vlado je tem bolj osupnilo, ker so se liberalni uradniki, in v tem slučaju ž njimi tudi vse slovensko ljudstvo, bridko pritoževali proti ponemčevanju justičnega ministra dr. Hohenburgerja. Vkljub temu je sedaj dr. Ravnihar glasoval tudi za Hohenburgerja, in s tem odobrili vse krivice, ki se goče našemu narodu pod tem ministrom. Liberalni uradniki pa naj iščejo sedaj svoje zavetje pri dr. Ravniharju in naj pustijo naše poslance pri miru, kajti dr. Ravnihar glasuje za vlado in je torej tudi odgovoren za njena dejanja. Kdor je pošten, bo pustil sedaj padati vse batine po liberalnem poslancu, in ne po naših.

V proračunski razpravi so govorili izmed Slovencev in Hrvatov dr. Verstovšek, dr. Šusteršič, dr. Korošec in dr. Laginja.

Dr. Verstovšek je skozi štiri ure razlagal zbornici, kako se dela pod Hohenburgerjem pri sodnijah na slovenski zemlji. Nemški poslanci so besneli pri njegovih besedah, s katerimi je ožigosal žalostne naše sodnijske razmere. Slišimo, da misli izdati gosp. poslanec svoj govor v posebni knjižici. Na vsak način bomo še nekatere zanimive odlomke iz tega govora priobčili.

Poslanec dr. Korošec je najprej govoril o oboroževanju Italije proti Avstriji ter potem bičal gospodarsko zanemarjanje slovenskih dežel. Niti letos, ko je toča in suša tako hudo gospodarila po naših krajih, nam ne prihiti vlada na pomoč. Svote, ki jih predlagajo naši poslanci in okrajna glavarstva za podporo, se pri namestništvu in v ministrstvih neusmiljeno črtajo. Glad trka na vrata našega prebivalstva, a vlada nima srca za ubogo slovensko ljudstvo. Zato predlaga dr. Korošec 3 milijone za podporo ubožnega ljudstva.

Nadalje razlaga govornik, kako so se vse stranke v draginjskem odseku izrekle za to, da se podpira živinoreja. Toda ko je predlagal govornik za povzdigo živinoreje v proračunskem odseku 12 milijonov, se je izrekle večina proti. Samo s papirnatimi sklepi pa se živinoreja ne more podpirati. Tudi socialni demokratje so se izrekli v odseku proti. Tako se ne dela za kmeta in njegovo živinorejo. Kdor pravi, da se mora povzdigniti živinoreja, a ne dovoli v to denarja, je politični slepar in izdajica kmeta. Govornik predlaga 12 milijonov za sprejem.

Pri glasovanju se je sprejel soglasno predlog dr. Korošca za 3 milijonsko podporo, a odklonil se je predlog za 12 milijonov. Proti so glasovali tudi socialni demokratje in slovenski liberalci dr. Ravnihar. In vendar se oboji, socialni demokratje in liberalci, tako radi hvalijo, da so prijatelji kmeta. Obenem te stranke tudi lahko vprašamo, kako si mislijo odpraviti draginjo mesa, ako nič ne dovolijo, da se avstrijska živinoreja povzdigne? Za naše kmete bo dobro, ako si to glasovanje za dolgo časa zapomnijo.

Se eno zanimivo glasovanje se je izvršilo zadnji petek. Socialni demokratje, nemškutarski poslanci in slovenski liberalci so glasovali za to, naj se predloži zbornici kmalu predlog o ločitvi zakona. Zdaj pa se samo spominjamo, kako so slovenski liberalci ob času volitev zatrjevali, da niso za ločitev zakona. Govorijo drugače in delajo zopet drugače. Taki stranki ne more noben človek več zaupati.

V uradniškem odseku pa se vrši med tem posvetovanje o uradniških predlogih. Stavijo se take zahteve, kakor bi bila država edino-le za urednike na svetu. Slovenski zastopniki v tem odseku, dr. Verstovšek, Gostinčar in Jarc so že ponovno izjavili, da

a že po prvem zaslišanju zopet oproščen, ker mu niso mogli ničesar dokazati. Za tisti čas, ko se je po izpovedbi Jerice mogel zgoditi zločin, je lahko s pričami dokazal, da je bil doma. Truplo Ivanovo je bilo prepeljano v ondotno mrtvašnico, kjer je bilo še natančneje preiskano.

Tužno so drugi dan naznanjali zvonovi obeh cerkva prežalostno smrt. Naslednje jutro pa se zbere ogromna množica ljudstva, da se udeležijo nenavadnega pogreba. Marsikatera solza se je utrlila raz oči pričujočih, ko so na tujem pokopališču polagali telesne ostanke zadnjega nesrečnega potomca Dolinarjev v črni grob. Sestra Marica, kot edini dedič umrlega, ni hotela posestva in hiše žalostnega spomina obdržati, zato je vse prodala. Posestvo je kupil meščan in ondi je meščanska „pušča“ do današnjega dne.

VIII. Zvesta do smrti.

Bila je pozna jesen. Raz drevje je padal list za listom; ovene so že zdavna poslednje cvetlice v naravi. Venela in bledela pa je tudi ena izmed najlepših rož Pesniške doline, Jerica Zemljičeva. Po žalostni, pretresljivi smrti Ivanovi, bila je nje rahločuteča duša zlomljena. Marsikoga je zbolelo pri srcu, videč to nesrečno bitje tako potro. Nekaj časa je neprestano jokala in tožila ter se ni dala potolažiti. A potem ni več jokala; nje oko ni imelo več solza, nje ustnice niso več tožile, le nje globoko ranjena duša je zdajpazdaj bolešno zajecala in zopet umolknila. Vsem, ki so poznali blago dekle, se je v srce usmilila. „Izjokala se bo in zopet bo dobro“, govorila

so med seboj ženske, ko so se menile o njej. „Škoda bi bilo vrlega dekleta“, menili so se moške. „Kadar pride drugi, ki ji bode po godu, pozabila bo Ivana“, pomenkovale so se ob večerih pri studencu dekleta, in marsikateri fant je skušal z lepimi besedami potolažiti in razvedriti otožno dekle. Toda ona se ni zmečila za nikogar; razun z domačimi, ni občevala z nikomur, kakor le edino s svojo najzvestejšo prijateljico Miciko Pernatovo. Le njej je zaupala svojo bol, le njej je čisto odkrivala neizmerno gorje svoje duše, ko ste ob nedeljah popoldne presedali po cele ure v izbici, ali pa v senčnici na vrtu. Sicer pa je bila najraje sama, in le v cerkvi je iskala tolažbe svojemu potrtemu srcu. Nje nekdanj tako rožnata lica, so obledela in vse njeno telo je silno shrušalo. — „Ne vem, kaj bo z našo Jerico“, je rekla večkrat mati proti očetu, „resno se že bojim za njeno zdravje“. — „Veš, hudo jo je zadelo, kajti lahko bi bila srečna, saj je bil Ivan res blag človek, a kaj se hoče“, rekel je oče. „Sčasoma se že pomiri.“ Nastopila je zopet zima; Jerico je od časa do časa mučil hud, suhi kašelj; nje telesne moči so očividno ginevale od dne do dne. — „Jerica, tebi ni dobro“, meni oče, „treba bo k zdravniku“. In pelje jo nekega dne v mesio k slovečemu zdravniku. Ko jo le-ta preišče, zjasni se njegov, sicer tako prijazni obraz; zapiše neko zdravilo in zapove, naj se natančno ravna po navodilu, „kajti“ — pri tem pomenljivo pogleda očeta — „sicer Vam dekle nevarno zboli“, ter ju odlovi.

(Konec priložnosti.)

Današnji številki je priložena „Božična priloga“.